

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

Nämnd:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Delmål:

1.2 Stadens bilpark består till 100 procent av miljöbilar som till 85 procent körs på förnybart drivmedel

Delmålet bedöms uppnås helt. Många förvaltningar och bolag har bytt ut sina bilar under senare år och andelen miljöfordon är nu 68 procent. Andelen miljöfordon förväntas fortsätta stiga under kommande år.

Biogas- och etanolbilarna tankas till 82 procent med förnybara bränslen.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	51	68
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasbilar	70	82

Delmål:

1.3 Staden ska verka för att utsläppen från trafiken minskar

Delmålet kommer delvis att uppnås. Utsläppen av luftföroreningar från trafikens avgaser uppvisar en minskande trend i Stockholm. För kvävedioxider har trenden varit tydlig nedåtgående, men planat ut under senare år. Främsta orsaken är en renare fordonspark vilket har lett till minskade utsläpp av både kvävedioxider och växthusgaser per fordon. Detta har delvis morverkats av ökad trafikmängd. Det samma gäller för växthusgasutsläpp från vägtrafiken där renare fordon leder till mindre utsläpp per fordon, men totala utsläppen inte minskar.

För partiklar PM10 finns en liten minskning av utsläppen, men knappt märkbar på uppmätta halterna. Den främsta källan är vägslitage från dubbdäck. Dubbdäckanvändningen har minskat nämnvärt under senare år.

Åtgärder såsom trängselskatt har hjälp till att förbättra målet genom minskade utsläpp i staden. Kommande dubbdäckförbud på Hornsgatan kommer även att leda till minskade utsläpp av partiklar.

Beslutade åtgärder bedöms inte vara tillräckliga för att luften i staden ska klara miljökvalitetsnormerna till 2011.

För att klara miljökvalitetsnormerna samt minskning av växthusgasutsläppen krävs minskning av trafiken i staden. Tex genom utökad trängselskatt. Renare fordonspark kommer att bidra, men är inte tillräcklig till 2011. För att klara miljökvalitetsnormen för partiklar PM10 krävs förmodligen åtgärder mot dubbdäck på flera platser i staden.

Indikator	Årsmål	Utfall
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för	7 dygn	69 dygn (2008)

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³		
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³	35 dygn	77 dygn (2008)
1.3.3 Koldioxidutsläpp från trafik.	1,15 (ton CO₂e/inv)	1,12 (ton CO ₂ e/inv)

Delmål:

1.4 Staden ska verka för att andelen personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar

Miljöförvaltningen bedömer att delmålet kan uppnås helt om planerade satsningar på kollektivtrafik och cykling genomförs.

Andelen som reser kollektivt har ökat de senaste åren, särskilt när det gäller resande till innerstaden och över Saltsjö-Mälarsnittet. Stockholms stad och SL planerar flera stora utbyggnader av spårtrafiken. Bland annat Citybanan, en sex kilometer lång tunnel för pendeltågstrafiken genom citykärnan, Spårväg City, en förlängning av Djurgårdslinjen till Hornsbergs strand i väst samt till Ropsten i öst, en ny gren på tunnelbanans gröna linje till stadsutvecklingsområdet Karolinska-Norra Station, en förlängning av Tvärbanan från Hammarby Sjöstad till Slussen, från Alvik till Kista och från Alvik till Solna.

Antalet cyklister över innerstadssnittet har ökat med 75 procent de senaste 10 åren. Mycket tack vare stadens satsning på ökat cyklande och de investeringar som gjorts för att förbättra cyklisternas miljö. 2007 utnämndes Stockholm till "Årets Cykelfrämjarstad" för sitt långsiktiga arbete med att skapa goda förutsättningar för cykeltrafik i huvudstaden. Samtidigt har arbetet med att genomföra cykelplanerna avtagit på grund av besparingar.

Staden bör verka för att föreslagna kollektivtrafiksatsningar genomförs. Den stora ökningen av cyklister innebär ökade krav på fortsatta investeringar enligt cykelplanerna och förbättringar av det befintliga cykelvägnätet.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel stockholmare som reser kollektivt till och från arbetet	59	Tas fram 2010
Antal kollektivtrafikanter som passerar innerstadssnittet och regioncentrumsnittet i båda riktningarna	66	66 (2008) Data för 2009 sammanställs under början av 2010
Andel stockholmare som cyklar eller går till och från arbetet	33	Tas fram 2010
Antal cyklister som passerar innerstadssnittet	38,7	43 (2008) Data för 2009 sammanställs under början av 2010

Delmål:

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

1.5 Staden ska verka för att andelen miljöfordon och andelen förnybart bränsle ökar

Delmålet bedöms uppnås helt. En del av målet har redan uppnåtts, då 39 procent av nyinköpta bilar i länet har varit miljöbilar under 2009.

Fortfarande dominerar etanolbilarna försäljningen och de har extra stark ställning i Stockholm, men försprånget minskar. Särskilt gasbilar men även snåla bensin och dieslbilar har ökat sin marknadsandel under 2009. I absoluta tal säljs fortfarande flest miljöbilar i Stockholm medan länet under 2009 halkat ner till en femteplats när det gäller miljöbilarnas andel av hela nybilsförsäljningen.

Den senaste uppgiften för andel förnybart bränsle är 6,8 procent (avser 2008) och målet på 8 procent förväntas uppnås.

Tillägg indikatorer:

1.5.2 Andel miljöbilar i nybilsförsäljningen i Stockholms län. (Utgångsvärde 19 % Utfall: 39,1).

1.5.2 Andel förnybara drivmedel av den totala mängden drivmedel i Stockholm stad. (Utgångsvärde 5,3 % Utfall: 6,8 (2008))

Indikator	Årsmål	Utfall
Antal tankställen med förnyelsebara bränslen	65 (2008)	65

Delmål:

1.6 Staden ska verka för att trafikbullret utomhus minskar

Delmålet kommer bedöms inte kunna uppnås. Uppmätta bullernivåer utomhus är oförändrade under perioden. För att nå målet behövs åtgärder för att minska trafiken samt minskad användning av dubbdäck..

Indikator	Årsmål	Utfall
Årsmedelvärde för bullernivåer vid Sveavägen	65,9	67,1
Årsmedelvärde för bullernivåer vid Observatorielunden	44,9	Data för 2009 kan inte redovisas p.g.a. trasig mätutrusning.
Andel stockholmare som upplever sig ganska mycket eller i högsta grad störda av trafikbuller i sin bostad.	15	Tas fram 2010

Delmål:

2.1 Utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska

Delmålet kommer delvis att uppnås.

De ämnen som har analyserats i slam från reningsverken visar inga klara tendenser över de senaste åren, men sett över längre tid sker en minskning av halterna. Särskilt glädjande är att man kan ana en minskning av halten nonylfenol, ett ämne som under många år har legat på en jämn halt, och som har uppmärksamats mycket under de senaste åren pga att det förekommer i textilier. Möjligen börjar denna uppmärksamhet visa sig i minskande halter. Kommande års mätningar får visa om så är fallet.

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

Stadens egna arbete med målet är bland annat inriktat på sanering av PCB i fastigheter från perioden 1956-73, då PCB användes i fasadfogar. Det finns 632 fastigheter från den aktuella perioden i stadens ägo (Fastighetskontoret och -bolagen). Av dessa har 621 inventerats och i 164 har PCB hittats. I 126 har sanering genomförts eller påbörjats. Av resterande 38 har 17 så låga PCB-halter att sanering inte måste genomföras omedelbart, och 21 fastigheter återstår alltså att sanera. Siffrorna är dock osäkra eftersom registret som har använts inte är helt uppdaterat beträffande ägarförhållanden för alla fastigheter. Vid programperiodens slut kommer den klart övervägande delen av PCB-fogarna i stadens fastigheter att vara utbytta. Den del av målet som handlar om miljökrav i stadens upphandlingar kan inte bedömas eftersom data ännu inte har redovisats för den aktuella indikatorn. Miljöförvaltningen har haft vissa kontakter med upphandlare på olika förvaltningar och bistått med råd kring formulerande av miljökrav för olika typer av varor.

För att nå målet helt ut krävs att tydliga och adekvata miljökrav ställs vid alla upphandlingar. Om detta ska genomföras på ett rationellt sätt behöver en central funktion inrättas som har i uppdrag att löpande bistå förvaltningar med miljö- och upphandlarkompetens, då de upphandlande enheterna inte alltid har den kompetens som krävs för att formulera adekvata miljökrav. Denna funktion bör arbeta i nära samverkan med miljö- och serviceförvaltningarna.

Stockholms läns landsting har utvecklat ett verktyg för ställande av miljökrav vid upphandlingar som staden har möjlighet att använda sig av.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår		
2.1.2 Medelkoncentration av kvicksilver, kadmium, koppar, silver, triclosan, tennorganiska föreningar, nonylfenol, DEHP, DINP, DIDP, PBDE, PFOS, PAH, och PCB bly i rötslam.	Tas fram 2010	Tas fram 2010

Delmål:

2.3 Under perioden ska två bostadsprojekt miljöprofileras (mhn/expl)

Delmålet kommer delvis att uppnås.

Kommunfullmäktige har den 19 oktober 2009 beslutat att miljöprofilera tre områden; Norra Djurgårdsstaden (Stockholm Royal Seaport) Västra Liljeholmen och Miljonprogramsområden i staden.

Arbetet med miljöprofilering av Norra Djurgårdsstaden pågår för fullt. Ett särskilt miljöprogram håller på att tas fram med mål och åtgärder för utomhusmiljön såväl som för byggnader, energi-, avfalls-, trafik och vattenfrågor. Ett kravdokument har tagits fram inför

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

markanvisningen av nätkommande etapp Norra II. Formerna för ett innovationscenter i området håller på att utarbetas. Där planeras att miljöteknik ska visas upp och olika aktiviteter för att motivera och underlätta för boende och verksamma att ha en hållbar livsstil. "Det ska vara lätt att göra rätt". Erfarenheterna från Hammarby Sjöstad tas tillvara bl.a. genom att KTH har utvärderat utbyggnaden av Hammarby sjöstad och de deltar aktivt i arbetet med att miljöprofilera Norra Djurgårdsstaden samt uppföljningen av miljöprogrammet.

Arbetet med miljöprofilering av Västra Liljeholmen har inte startat p.g.a. att det inte är möjligt att bygga bostäder där förrän Cementa fabriken har förflyttats. Exploateringskontoret söker för närvarande en lösning för Cementa.

Arbetet med miljöprofilering av miljonprogramsområden har påbörjats genom att en ansökan för Järvaområdet har lämnats in till "Delegationen för hållbara städer". I ansökan finns åtgärder angående renovering till energieffektiva hus, energioptimering, förnyelsebar energi, kulturhistoriska hänsyn, avfallsfrågor, klimatanpassning, trafikfrågor och dialog och informationskampanjer. Projektet planeras i samarbete med Miljöförvaltningen, Trafikkontoret, Svenska bostäder, Idrottsförvaltningen, Sisab, Stockholm Vatten AB, Stadsmuséet, Fortum och stadsledningskontoret.

En lösning för Cementa fabriken krävs för att miljöprofilarbetet i Västra Liljeholmen ska kunna påbörjas.

Medel för projektet i Järva behövs från annat håll om inte ansökan till Delegationen för hållbara städer beviljas. Erfarenheter från Järva måste sedan föras över till övriga miljonprogramsområden.

Indikator	Årsmål	Utfall
Bostadsprojekt som miljöprofilerats.	2	0

Delmål:

3.1 Energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med 10 procent.

Bedömning av prognos för måluppfyllelse kan lämnas efter komplettering av uppgifter.

Indikator	Årsmål	Utfall
Energianvändning för värme och varmvatten i stadens byggnader och anläggningar	1757	Kompletteras med senare
Elförbrukning	532	Kompletteras med senare

Delmål:

3.3 Utsläppen av växthusgaser från energianvändning minskar med 10 procent per stockholmare

Mellan åren 2007 och 2009 förväntas utsläppen ha minskat närmare 13%. Om utvecklingen inte vänder så är det troligt att delmålet kommer att uppnås.

Utsläppsstatistiken är dock behäftad med stora osäkerheter och årliga fluktuationer. Därför

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

går det inte att anta att utvecklingen kommer att fortsätta på samma trend. Utsläppen kan även tänkas öka de kommande åren.

På grund av osäkerheterna och fluktuationerna är det viktigt att inte koncentrera sig på utvecklingen mellan få specifika år utan istället fokusera på utvecklingen över längre tidsperioder.

Indikator	Årsmål	Utfall
Utsläppen av växthusgaser i Stockholmska minskas	3,9 (2008)	3,8
3.3.2 Växthusgasutsläpp från fossil energianvändning exkl. trafik.	2,69 (ton CO2e/inv)	2,25 (ton CO2e/inv)

Delmål:

4.5 Park- och naturmarkernas biologiska mångfald värnas

Delmålet kommer delvis att uppnås. Målets övergripande formulering gör det dock svårt att avgöra när målet kan anses vara uppnått.

Under mätperioden har bete samt restaurering och nyskapande av undersökta naturtyper ökat något. Det är en positiv utveckling som kan bidra till förbättrade förutsättningar för flora och fauna i de undersökta naturtyperna.

Restaurering och nyskapande av naturmark samt bete har genomförts på flera platser inom hela kommunen, såväl inom som utanför naturreservat. Exempel på åtgärder under åren 2002-2007 är anläggande av ett femtontal nya småvatten, s.k. groddjursdammar, på flera platser i staden, samt restaurering av Skogvaktarkärret på Järvafältet, där bete av Highland cattle sedan tagit vid. Flera åtgärder har genomförts med stöd från stadens satsning på Miljömiljarden eller den nationella satsningen på lokala naturvårdsprojekt (LONA).

P.g.a. ändrade ansvarsförhållanden i samband med omorganisering av verksamheter finns risk för dubbling av viss del av data samt att data är ofullständig. Inför framtida uppföljning av delmålet behöver metoden för uppföljningen förändras något för att motverka den här typen av risk.

Tillägg mål och indikatorer:

Delmål 4.3 Stockholmska ska ha god tillgång till variationsrika mark- och vattenområden.

Bedömning:

Utifrån bedömningen av de tre indikatorer som miljöförvaltningen ansvarar för är prognosen att delmålet delvis kommer att uppnås.

Stockholmska har ett utbredd intresse för att vistas utomhus i parker och naturområden. Under sommaren beger sig ungefär 60 procent av stockholmarna dagligen eller flera gånger varje vecka ut i närbelägna parker och naturområden vilket är en liten ökning jämfört med 2004.

Undersökningen 2007, liksom den som gjordes 2004, visar att en stor majoritet av stockholmarna, cirka 90 procent, är nöjda med tillgången till parker och natur i den egna stadsdelen. Det gäller såväl i ytterområdena som i innerstaden. Dock har andelen "mycket nöjda" sjunkit med 8 procentenheter jämfört med 2004.

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

I Stockholms stad finns i nuläget 28 officiella strandbad. Fyra nya badplatser tillkom under 2009. Strandbaden är i allmänhet lätta att nå för gående och cyklister och med kollektivtrafik. Drygt 3 av 10 stockholmare nyttjar stadens strandbad ibland eller ofta. Bostadsnära bad nyttjas mest. Boende i stadsdelsområden i direkt anslutning till Mälaren upplever en god tillgång till strandbad medan boende i stadsdelsområden som Norrmalm, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör rankar tillgången lägre.

4.3.1 Andel stockholmare som vistas i park/naturområde nära bostaden mer än 1 gång i veckan under sommarhalvåret. (Utgångsvärde 57 % Utfall: Ny mätning görs under 2010).

4.3.2 Andel stockholmare som är nöjda med situationen när det gäller tillgången till parker och naturområden i sin stadsdel. (Utgångsvärde 86 %, Utfall: Ny mätning görs under 2010).

4.3.4 Andel stockholmare som är nöjda med tillgången till strandbad i sin stadsdel. (Utgångsvärde 44 %, Utfall: Ny mätning görs under 2010).

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel öppna gräs- och våtmarker med bete av den totala gräs- och våtmarksarealen	0,82 (2002)	1,78(2008) Data för 2009 sammanställs under 2010
Areal mark per år där friställnings- och föryngringsåtgärder genomförts avseende ädellövträd	Uppföljningen av denna nya indikator har visat sig vara mer komplex än förväntat, därför görs ingen redovisning av denna indikator vid 2009 års mätning. År 2010 behöver rutinerna förändras för att säkerställa uppföljningen av indikatorn.	Data saknas
Areal mark per år där restaurering och nyskapande av ängar, betesmarker, våtmarker och andra kulturpräglade biotoper, genomförts	55	55

Delmål:

4.6 Den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag förbättras

Delmålet kommer delvis att uppnås.

Vattenkvaliteten i de flesta sjöarna i Stockholm har förbättrats de senaste 10-20 åren. Orsaken är främst att tillrinnande vatten blivit renare genom att avloppsutsläpp förts över till de stora reningsverken men också för att det mest förorenade dagvattnet tas om hand och renas i allt större utsträckning. Idag renas ca 40 % av dagvatten från de större vägarna. I några sjöar har fosfor fastlagts i bottensedimenten och i andra tillsätts dricksvatten kontinuerligt för att minska fosforhalterna i vattnet. Trots att det under senare år genomförts många åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i stadens sjöar och vattendrag bedöms att delmålet bara delvis kommer att uppnås under programperioden. Det beror bl. a på att det tar lång tid att permanent vända trender i vattenmiljöer och att de mest verkningsfulla åtgärderna ofta är

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

mycket kostsamma att utföra.

Stadens kontinuerliga arbete med att förbättra den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag bedrivs inom ramen för stadens program för vattenvårdsarbete, Vattenprogrammet. Programmet anger hur staden arbetar för att uppnå en god vattenstatus enligt EU:s vattendirektiv. Miljö kvalitetsnormerna för vatten, som börjar gälla fr o m 2010, innebär att staden behöver fortsätta arbeta målinriktat med olika typer av åtgärder för uppnå god vattenkvalitet i alla stadens sjöar och vattendrag.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt	72 %	83 %
4.6.2 Andel högtrafikerad vägyta med dagvattenrening. (Utgångsvärde tas fram under 2010)	33,1	40,7 (2008)

Delmål:

6.1 Andelen personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön i stadens egna byggnader minskar

Delmålsuppfyllelse kan inte bedömas. Jämförande statistik är ännu ej sammanställd. 2009 års mätvärden beräknas sammanställas i början av 2010.

Miljöförvaltningen bedriver löpande tillsyn på skolor, förskolor och äldreboenden i staden. Målsättningen är att alla verksamheter ska hinna besökas under en femårsperiod. Verksamheterna uppmanas att åtgärda eventuella brister i inomhusmiljön. Vid allvarliga brister ställer miljöförvaltningen krav på åtgärder och skriftlig redovisning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också fatta beslut med föreläggande om åtgärder.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel skolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	28 (2008)	Data för 2009 sammanställs under början av 2010
Andel förskolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	41 (2008)	Data för 2009 sammanställs under början av 2010
Andel vård- och omsorgsboenden i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	22 (2008)	Data för 2009 sammanställs under början av 2010
6.1.2 Antal klagomål angående inomhusmiljön, till Miljöförvaltningen, i stadens egna byggnader.	28	28

Delmål:

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

6.2 Av de kommunala flerbostadshusen ska 70 % vara kontrollerade avseende radon

Delmålet kommer troligen att uppnås. Av stadens fyra bostadsbolag har ett bolag redan uppnått målet. Två av bolagen är mycket nära måluppfyllelse. Ett av bolagen har god chans att uppnå målet.

Samtliga bolag är sedan 2001 förelagda att kontrollmäta och åtgärda förhöjda radongashalter i sitt fastighetsbestånd. Radonsituationen i de olika bolagen är nu kontrollerad och nya krav gällande kontrollmätning samt att vidta åtgärder har ställts och kommer att ställas för att uppnå målet till 2011.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel av de kommunala flerbostadshusen som kontrollerats avseende radon	70	63

Delmål:

6.3 Andelen klagomål angående inomhusmiljö till miljö- och hälsoskyddsmyndigheten som föranleder åtgärd för fastighetsägare minskar.

Riktad tillsyn mot fastighetsägare sker kontinuerligt med avseende på egenkontrollen samt att hantering av inkommande klagomål sker löpande.

Ingen trend kan dock skönjas utifrån inkomna klagomål. F.o.m. 2009 finns större möjligheter att följa upp olika typer av störningar.

Indikator	Årsmål	Utfall
Antal klagomål angående inomhusmiljön, till miljöförvaltningen i byggnader som inte ägs av staden	261	261

Delmål:

6.4 Andelen bullerstörda inomhus minskar

Delmålet kommer delvis att uppnås. Genom olika åtgärder minskar antalet personer som exponeras för höga ljudnivåer inomhus. Men samtidigt ökar bullret och exponeringen för ett antal personer som utsätts för lägre nivåer kring riktvärdena.

Delmålet gäller störning av buller, inte exponering. Generellt gäller att bullerstörningarna ökar i samhället, beroende på en mängd faktorer. Det handlar inte enbart om ökad exponering, utan även om ökad medvetenhet mm. Ett exempel på det är den senaste nationella miljöhälsorapporten samt miljöhälsorapport för Stockholms län, vars resultat visar en tydligt ökad störning.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel personer som, minst en gång per vecka, upplever sig störda av buller inomhus	64	Tas fram 2010

Blankett för rapportering av miljöprogrammets delmål

Årsredovisning 2009

Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 35 dBA ekv ljudnivå	21000	17000
Antal personer som erhållit minskat buller genom riktade bullerskyddsåtgärder	3500	3000

Delmål:

6.5 Staden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang

Uppfyllelsen är svår att bedöma då det i praktiken inte går att identifiera alla evenemang som arrangeras, det är även osäkert vilka evenemang som barn har tillträde till.

Under 2009 har 5 mätningar utförts, varav barn hade tillträde till ett evenemang. Evenemanget där barn har tillträde hade överskridanden 2008 men har till 2009 vidtagit åtgärder efter påtryckning av Miljöförvaltningen så att ljudnivån nu underskrider gällande riktvärde.

För evenemang som anordnas inom stadens egna verksamheter bör det säkerställas att det finns egenkontroll för höga ljudnivåer

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde	Data saknas	Data saknas